

Saker til behandling i kontrollutvalgets møte

torsdag 13. desember 2007 kl 16.30

Møtet holdes i Kontrollutvalgets sekretariat Fr. Selmers vei 2

Fra kl 15.00 vil vi fortsette informasjonsprogrammet. Kommunerevisjonen vil informere generelt om sin virksomhet og nærmere om regnskapsrevisjonen. Medlemmer og varamedlemmer er hjertelig velkomne!

I forbindelse med sak 113/07 er byråden for byutvikling og nestlederen i styret i Undervisningsbygg innkalt til kl 16.30. Kommunerevisjonens rapport og innstilling ble sendt ut til møtet 15.11.2007 (sak 101/07). Kommunerevisjonens rapport er også tilgjengelig på Kommunerevisjonens nettside. Ta kontakt med sekretariatet dersom rapporten ønskes tilsendt på nytt.

Kart I

Sak	Side
112/07 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 15.11.2007	2
113/07 Rapport nr 14/2007 Leveranser fra PEAB Norge AS til Undervisningsbygg Oslo KF.....	2
114/07 Rapport 17/2007 Offentlige anskaffelser i Renovasjonsetaten	4
115/07 Oppfølging av rapport 24/2005 Introduksjonsordningen for flyktninger	6
116/07 Oppfølging Forvaltningsrevisjonsrapport 2/2006 Innføring av Gericca i to bydeler i Oslo kommune	7
117/07 Endelig innberetning om økonomiske misligheter ved hjemmetjenesten i Bydel Vestre Aker	8
118/07 Opprettelse av arbeidsutvalg	9

112/07

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 15.11.2007

Protokollen følger vedlagt.

113/07

Rapport nr 14/2007 Leveranser fra PEAB Norge AS til Undervisningsbygg Oslo KF

Saken gjelder:

Firstventura har etter oppdrag fra Kommunerevisjonen gjennomført en forvaltningsrevisjon av leveranser fra PEAB til Undervisningsbygg Oslo KF (UBF). Konkret har Firstventura kartlagt og vurdert anskaffelser, kontrakter, utøvelse av fullmakt og kontroll ved mottak og betaling av varer og tjenester ved et større byggeprosjekt som PEAB har utført i perioden 2004 - juni 2007.

Undersøkelsen ble vedtatt av kontrollutvalget 24.01.2007 ved behandling av sak 11. Prosjektet sorterer under satsningsområdet anskaffelser i overordnet plan for forvaltningsrevisjon vedtatt av bystyret 16.03.2005.

Undersøkelsens viktigste funn er som følger:

- prosjektgjennomføringen (Bjørnholt videregående skole) etter signering av kontrakter vurderes som tilfredsstillende
- for tre av fire undersøkte entrepriser ble kontrakt inngått etter utløpet av vedståelsesfristen - det medfører at de tre kontraktene i henhold til KOFA er å anse som ulovlige direkteanskaffelser
- ulovlige forhandlinger er ført i forbindelse med avklaringsmøter og ved evaluering av tilbud er åpne poster priset i strid med forskriften
- det foreligger ikke dokumentasjon for evaluering av kvalifikasjonskrav, og referanser er behandlet i strid med lovens grunnleggende krav om forutberegnelighet
- modellen som er benyttet for evaluering av tildelingskriteriet pris anses å ha svakheter som kan være i strid med prinsippet om forutberegnelighet

UBF har i sine tilbakemeldinger på rapporten vist til at de er uenig med Firstventura når det gjelder betydningen av å oversitte vedståelsesfristen og bruk av referanser både som kvalifikasjonskrav og tildelingskriterium. Det ser også ut til å være uenighet om prising av åpne poster og forhandlingsforbudet ved åpen anbudskonkurranse. UBF mener at påpekte brudd ikke kvalifiserer for konklusjonen vesentlige brudd på forhandlingsforbudet ved anbudskonkurranser og de grunnleggende kravene i anskaffelsesregelverket. Firstventura imøtegår på sin side innsigelsene fra foretaket og fastholder sine vurderinger og konklusjoner i den endelige rapporten. Kommunerevisjonen er for sin del enig i Firstventuras vurderinger og konklusjoner.

Byrådsavdeling for byutvikling har ikke kommentert innholdet i rapporten, men viser til at avdelingen vil ta en gjennomgang av saken med UBF.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget noterer seg at det er uenighet om vurderinger og konklusjoner mellom Firstventura og Kommunerevisjonen på den ene siden og Undervisningsbygg på den andre når det gjelder rapport 14/2007 *Leveranser fra PEAB Norge AS til Undervisningsbygg Oslo KF*.

Kontrollutvalget ber byrådet om å sørge for at det legges til rette for en korrekt praktisering av anskaffelsesregelverket i Undervisningsbygg Oslo KF.

Kontrollutvalget vil understreke viktigheten av at regelverket for offentlige anskaffelser følges. Det er vesentlig for kommunens renommé som innkjøper, for å redusere risikoen for uregelmessigheter og misligheter og for å oppnå økonomisk gunstige anskaffelser.

Utvalget er tilfreds med at undersøkelsen viser at planlegging og gjennomføring av det store investeringsprosjektet Bjørnholt videregående skole i Bydel Søndre Nordstrand er godt håndtert av Undervisningsbygg Oslo KF.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen og finanskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 30.10.2007 m/vedlegg
-

Saken ble behandlet i kontrollutvalgets møte 15.11.2007 med følgende merknader, protokolltilførsel, forslag og vedtak:

Merknader:

Kontrollutvalgets mindretall, medlemmene fra F, konstaterer at styreleder og ansvarlig byråd så sent som i oktober 2006 i et møte med kontrollutvalget forsikret at Undervisningsbygg Oslo KF hadde truffet de nødvendige tiltak som ville sørge for at lov og forskrift samt kommunens interne regelverk heretter ble fulgt. Den foreliggende rapport tyder på at disse uttalelser ikke var korrekte idet den tilbakemelding Undervisningsbygg Oslo KF har gitt til utkastet til rapport tyder på at foretaket ikke helt har forstått alvoret i situasjonen.

Protokolltilførsel:

Kontrollutvalgets mindretall, medlemmene fra F, mener at formen på vedtaket bør strammes opp, og vedlegger et forslag til formulering. Firstventura og Kommunerevisjonen har påpekt alvorlige feil og brudd på obligatoriske formkrav ved leveransene fra PEAB Norge AS til Undervisningsbygg Oslo KF i perioden 2004 til juni 2007. Kontrollutvalgets vedtak har som hensikt å bidra til at disse feil og mangler rettes opp. Formen på vedtaket er derfor viktig.

Forslag:

Knut Frigaard på vegne av F fremmet følgende forslag:
Prinsipalt:

Saken utsettes. Styreleder og ansvarlig byråd innkalles.

Subsidiært:

Kontrollutvalget slutter seg til Firstventura og Kommunerevisjonen når det gjelder vurderinger og konklusjoner i rapport 14/2007 Leveranser fra PEAB Norge AS til Undervisningsbygg Oslo KF.

Kontrollutvalget ber byrådet om å sørge for at det legges til rette for en korrekt praktisering av anskaffelsesregelverket i Undervisningsbygg Oslo KF.

Kontrollutvalget vil understreke at regelverket for offentlige anskaffelser er utformet i lov og forskrift samt i kommunens interne regelverk som en konsekvens av Norges internasjonale forpliktelser. Det er dessuten vesentlig for kommunens renommé som innkjøper og for å redusere risikoen for uregelmessigheter og misligheter samt for å oppnå økonomiske gunstige anskaffelser at regelverket følges.

Utvalget har notert seg at undersøkelsen viser at planleggingen og gjennomføringen av det store investeringsprosjektet Bjørnholt videregående skole i Bydel Søndre Nordstrand er tilfredsstillende håndtert av Undervisningsbygg Oslo KF.

Votering:

Fs prinsipale forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Saken utsettes. Styreleder og ansvarlig byråd innkalles.

114/07

Rapport 17/2007 Offentlige anskaffelser i Renovasjonsetaten

Saken gjelder:

KPMG har etter oppdrag fra Kommunerevisjonen gjennomført en forvaltningsrevisjon av anskaffelser i Renovasjonsetaten. KPMG har kartlagt og vurdert utvalgte anskaffelser, kontrakter, utøvelse av fullmakt og kontroll ved mottak og betaling av varer og tjenester.

Undersøkelsen ble vedtatt av kontrollutvalget 12.12.2006 ved behandling av sak 114. Prosjektet sorterer under satsningsområdet anskaffelser i overordnet plan for forvaltningsrevisjon vedtatt av bystyret 16.03.2005.

I perioden før og etter vedtaket i kontrollutvalget har kommuneinterne og eksterne krefter gjennomført en serie granskninger av anskaffelser i Renovasjonsetaten. Etaten har i løpet av 2006 og 2007 omorganisert innkjøpsvirksomheten og videreutviklet sine rutiner for innkjøp og intern kontroll. Kommunerevisjonen valgte med det utgangspunktet å innrette denne forvaltningsrevisjonen mot nye innkjøpsrutiner og anskaffelser gjennomført i 2007 for å få klarhet i dagens situasjon og effekten av iverksatte forbedringstiltak.

Undersøkelsens viktigste funn er som følger:

Renovasjonsetatens undersøkte rutiner på anskaffelsesområdet fremstår som gode med noen få unntak:

- budsjettansvarliges underordnede bør ikke godkjenne bestillinger der budsjettansvarlig på grunn av habilitetsproblem ikke selv kan fatte beslutning
- det bør beskrives hvordan anskaffelser som i utgangspunktet er verdiberegnet til under 50.000, skal håndteres når de i løpet av prosessen viser seg å overskride den beløpsgrensen
- det bør legges entydig fast om det er fagavdeling eller innkjøpsseksjonen i etaten som har ansvaret for kontraktsoppfølging ved kjøp som overstiger 500.000

Når det gjelder etterlevelse av regelverket er det kun pekt på ett avvik:

- kjøpers valg av tilbud skal meddeles også avviste tilbydere

Samlet sett gir undersøkelsen et positivt bilde av Renovasjonsetatens interne kontroll innenfor innkjøpsområdet og etatens etterlevelse av anskaffelsesregelverket.

Kommentarer til rapporten er mottatt fra Byrådsavdeling for miljø og samferdsel og fra Renovasjonsetaten. Renovasjonsetaten vil sørge for å implementere KPMG's anbefalinger vedrørende rutiner og intern kontroll. Begge instansene er uenige i konklusjonen om brudd på kravet om meddelelse til alle tilbyderne (også avviste) om valg av tilbud. KPMG har imidlertid vurdert forholdet grundig og fastholder sin opprinnelige konklusjon.

KPMG gir en solid begrunnelse for sitt standpunkt når det gjelder kravet om meddelelse til alle tilbyderne. Samtidig vises det til at det verken i teori eller rettspraksis foreligger en entydig klargjøring av hvilken informasjon avviste tilbydere har krav på i denne sammenhengen. KPMG legger derfor til grunn at det er de grunnleggende prinsippene om likebehandling og etterprøvbarehet som slår igjennom.

Kommunerevisjonen har på sin side ikke grunnlag for å ta stilling i dette konkrete spørsmålet, men viser i nedenstående forslag til vedtak til behovet for en vurdering av kommunens praksis i lys av anmerkningen fra KPMG.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg de positive funnene som går fram av rapport 17/2007 *Offentlige anskaffelser i Renovasjonsetaten*.

Utvalget tar til orientering at Renovasjonsetaten vil iverksette ytterligere forbedringer av innkjøpsrutiner i tråd med KPMGs anbefalinger.

Når det gjelder påpekningen fra KPMG om manglende informasjon til alle tilbyderne om valg av tilbud, synes dette å være et juridisk komplisert spørsmål der teori og rettspraksis ikke gir svaret. Kontrollutvalget ber byrådet om å vurdere kommunens praksis på dette området i lys av anmerkningen fra KPMG.

Saken sendes samferdsels- og miljøkomiteen og finanskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 26.11.2007 m/vedlegg

115/07

Oppfølging av rapport 24/2005 Introduksjonsordningen for flyktninger

Saken gjelder:

I 2005 gjennomførte Kommunerevisjonen en forvaltningsrevisjon av introduksjonsordningen for flyktninger (rapport 24/2005). Hovedfokus i undersøkelsen var hvordan introduksjonsordningen ble praktisert i bydelene etter at ordningen ble obligatorisk, og om bydelenes praksis på sentrale områder var i tråd med introduksjonsloven.

Undersøkelsen viste blant annet:

- At om lag 10 % av personene som hadde rett og plikt til introduksjonsprogram, ikke deltok. Mangel på egnet barnetilsyn var ifølge bydelene den viktigste hindringen for deltakelse.
- Det var stor variasjon mellom bydelene i antall deltagere den enkelte kontaktperson skulle følge opp.
- Det ble funnet mangler både ved de individuelle planene og i dokumentasjonen av oppfølging av programdeltagerne i Bydel Alna og Bydel Østensjø.

Kommunerevisjonen har nå gjennomført en oppfølgingsundersøkelse. Oppfølgingen viste at:

- Et flertall av bydelene meldte at introduksjonsdeltagere måtte utsette oppstart av program i mer enn 3 måneder på grunn av manglende barnetilsyn.
- Bydel Sagene og Bydel St. Hanshaugen hadde forholdsvis mange programdeltagere per kontaktperson sammenliknet med de andre bydelene.
- Bydel Østensjø hadde i hovedsak fulgt opp de tiltak bydelen varslet i forbindelse med hovedundersøkelsen, mens Bydel Alna delvis hadde gjennomført meldte tiltak.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at enkelte bydeler melder at flere deltagere med rett og plikt til deltakelse har måttet utsette oppstart av introduksjonsprogram i mer enn 3 måneder på grunn av manglende barnetilsyn. Kontrollutvalget understreker viktigheten av at bydelene følger introduksjonsloven, og tilrettelegger for at flyktninger med rett og plikt til introduksjonsprogram kan begynne innen rimelig tid etter bosetting.

Kontrollutvalget ser at antallet programdeltagere per kontaktperson varierer fra bydel til bydel. Enkelte bydeler har både forholdsvis mange programdeltagere per kontaktperson og kun en ansatt kontaktperson med ansvar for å følge opp programdeltagerne. Disse bydelene bør vurdere om dette er tilfredsstillende.

Kontrollutvalget merker seg at Bydel Østensjø i hovedsak har fulgt opp de tiltakene bydelen varslet i forbindelse med hovedundersøkelsen. Kontrollutvalget merker seg videre at Bydel Alna delvis har gjennomført meldte tiltak. Kontrollutvalget påpeker at bydelen bør gjennomgå sine rutiner for utarbeidelse av individuell plan og dokumentasjon av oppfølgingen av programdeltagere.

Kontrollutvalget tar for øvrig oppfølgingsundersøkelsen av Kommunerevisjonens rapport 24/2005: *Introduksjonsordningen for flyktninger* til orientering.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 30.11.2007

116/07

Oppfølging

Forvaltningsrevisjonsrapport 2/2006

Innføring av Gerica i to bydeler i Oslo kommune

Saken gjelder:

I 2005/2006 avga Kommunerevisjonen rapport 2/2006 *Innføring av Gerica i to bydeler i Oslo kommune*. Hovedfokus i undersøkelsen var å beskrive enkelte sider ved innføringsprosessen av det IT-baserte pleie og omsorgssystemet Gerica i bydelene Sagene og Ullern, med særlig vekt på utvalgte sykehjem. Vi så på prosjektmiljø, prosjektstyring, prosjektøkonomi og realisering.

Undersøkelsen avdekket at Bydel Sagene hadde kommet langt i innføringsprosessen og hadde fokus på drift og videreutvikling av systemet. I Bydel Ullern hadde imidlertid innføringen stoppet opp og mye arbeid gjensto. Undersøkelsen viste dessuten at flere andre bydeler også hadde utfordringer med innføringen av Gerica.

Kommunerevisjonen har nå gjennomført en oppfølgingsundersøkelse med fokus på Bydel Ullern. Ettersom Sykehjemsetaten har overtatt ansvaret for sykehjemmene, har vi i oppfølgingsundersøkelsen fokusert på hvordan Gerica er tatt i bruk innen andre relevante tjenesteområdene i Bydel Ullern.

I oppfølgingsundersøkelsen har Kommunerevisjonen i tillegg oppsummert informasjon om innføring og bruk av Gerica i Oslo kommune basert på funn i andre av Kommunerevisjonens undersøkelser.

På grunnlag av tilbakemeldingene fra Bydel Ullern, konkluderer Kommunerevisjonen med at bydelen i dag har kommet lenger i sin innføring og bruk av Gerica enn i 2005, men at det fortsatt gjenstår noe arbeid. Basert på funn i flere av Kommunerevisjonens undersøkelser,

konkluderes det videre med at det samlet sett ser ut til gjenstå mye arbeid med innføring og bruk av Gerica som styringsverktøy i Oslo kommune.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Bydel Ullern oppgir å ha kommet lenger i implementering og bruk av Gerica enn i 2005 da hovedundersøkelsen ble gjennomført, men at noe arbeid fortsatt gjenstår.

Kontrollutvalget merker seg videre at Kommunerevisjonens ulike undersøkelser tyder på at det samlet sett gjenstår mye arbeid med innføring og bruk av Gerica som styringsverktøy i Oslo kommune og understreker viktigheten av at utviklingsarbeidet fortsetter.

Saken tas for øvrig til orientering.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 28.11.2007

117/07

Endelig innberetning om økonomiske misligheter ved hjemmetjenesten i Bydel Vestre Aker

Saken gjelder:

En hjemmehjelper (NN) ved hjemmetjenesten i Bydel Vestre Aker har innrømmet at hun har tatt ut penger fra bankkontoene til to brukere. Fra en bruker tok hun ut 88 000 kr i perioden mars - april 2007, og fra en annen bruker tok hun ut 27 000 kroner i løpet av tre dager i april 2007. Begge forholdene er anmeldt av brukernes pårørende. Uttakene var gjort i to forskjellige banker. Ved hjelp av videokameraer har bankene konstatert at NN har tatt ut pengene.

NN har forklart at hun kjente til kommunens regler om at hun ikke skulle ta ut penger for brukerne. I 2003 signerte NN på at hun kjente til disse reglene. NN forklarer at hun valgte å gjøre som brukerne ba henne om.

NN fikk avskjed Bydel Vestre Aker 10.10.2007 med følgende begrunnelse:

"...brudd på bydelens retningslinjer for hjemmetjenesten håndtering av brukernes midler. Det er oppdaget at du har tatt ut kontanter ved flere tilfeller fra to brukeres konti ved å bruke deres bankkort. I møte med Bydel Vestre Aker 31.08.2007 har du innrømmet å ha tatt ut til sammen 88 000 kroner og 27 000 kroner. Samtidig opplyste du at du kjente til at dette var i strid med bydelens regler for håndtering av brukernes midler."

I saken hvor 88 000 kroner var tatt, har DnB NOR erstattet tapet. DnB NOR har også anmeldt forholdet til politiet.

Pårørende til brukeren som NN tok 27 000 kroner fra, har skrevet til bydelen og anmodet om erstatning. Bydelen har vurdert at bydelen ikke er erstatningspliktig. Bydelen avviser derfor kravet om erstatning og oppfordrer fornærmede til å gå til søksmål mot NN.

Politiet ser disse to sakene i sammenheng. Politiet har ikke avsluttet etterforskningen enda fordi NN er i utlandet, og politiet må vente med å avhøre henne.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens endelige innberetning av 30.11.2007 om økonomiske misligheter i hjemmetjenesten i Bydel Vestre Aker til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 30.11.2007

118/07

Opprettelse av arbeidsutvalg

Saken gjelder:

Etter bystyrekomiteenes reglement pkt. 25 velger komiteen i sitt konstituerende møte et arbeidsutvalg bestående av leder og nestleder og for øvrig ytterligere medlemmer etter komiteens bestemmelse. Reglementet sier følgende om arbeidsutvalg:

Komiteen velger i sitt konstituerende møte et arbeidsutvalg bestående av leder og nestleder, og for øvrig de medlemmer komiteen bestemmer.

Arbeidsutvalget organiserer komiteens arbeid, fremmer forslag til og forvalter komiteens budsjett, utarbeider forslag til komiteens årsberetning og utfører øvrige oppdrag etter komiteens bestemmelse.

Møtene i arbeidsutvalget holdes for lukkede dører.

Det foreslås at det formelt opprettes arbeidsutvalg for kontrollutvalget bestående av leder og nestleder med tilsvarende oppgaver som for bystyrekomiteene.

Sekretariatslederen fremmer følgende forslag til vedtak:

Det opprettes arbeidsutvalg for kontrollutvalget bestående av leder og nestleder. Arbeidsutvalget ivaretar oppgaver tilsvarende arbeidsutvalg i bystyrekomiteene.

Dokumenter innkommet:

- Sekretariatslederens notat datert 05.12.2007

Kontrollutvalgets sekretariat 5. desember 2007

Reidar Enger
sekretariatsleder